

Spannum (Gem. Aennaarderadeel) B. 82

1. *stekin*: *ð vikəl sjaga b̄ēka bary*
2. *mū frø:n jouta blum*: *veter*
3. *ð spina la:n̄or ðlinenox mar me: māsin*
4. *ha:ki:anix dre: X vñk*
5. *uptat skip krigō:z skimalgā ðz. ðz.*
6. *da tēmarmān hetn splinter inafijor*
7. *da skipar sl̄kam umamu:ls*
8. *indat fabrik izne.ðt - of Ixniks me.ðt to sjen*
9. *moreiko (variëteit) netv. ña kar:xl // kumben //*
10. *kassler in krei va ffau:war bi.ðr // ḡl̄e.ðs - zu:mas //*
11. *brenys tva, kilo kessn*
12. *sa he(v) me: har fum trei:ð litet vin opdruncky*
13. *he: vu mi slā: mei synknepl*
14. *Ik har synknebal yu.ðn*
15. *tantsklar: tjan vñt netfols me:ð v. ñdi:ñ*
16. *Ig bim blei dsknt mer: ha, gry ðn bñ*
17. *Ik hevt net di.ðn - of di.ðnt (ongeren)*
(+ toeroeging ju: in vertrouwelyker sfeer)
18. *no.º vi hetst da, n di.ðn - diter v. ñkumt*
19. *spin - spîre.ðx - ce.ðgabsl - of gle.ðkesskar*
20. *pjet (met klep) - mutsa (onder klep) - klets
(veroud. voor lv. ḡsmuts) - hu.ðt - kips (vrouw
wooftdeksel, over het oorijzer gedragen; nu
vooral in de dim. vorm gebru. om van verwon-
dering en minachting blijkt te geven, bv. no.º
di het e.ðy nyvr kipskar) - witmutsa
(de daagse muts, gedragen zonder oorijzer) -
'swat mutsa (zwart mutsje onder oorijzer) -
'tipmutsa (wit mutsje; ibid.) - flvdor mutsa
(over oorijzer) - da vvl̄ mutsa - hviduk
(tegen w. door meisjes onder de kin gehnoopt ge-
draggen); bar.ñ (ook voor dieren) - bars. ðt (erger
dan bang); gre:da - fina - mi.ðtlu.ðn - of*
21. *mjistlu.ðn - da mi.ða stj:it opstu.ðn*
(het weiland is rijp voor het maaien; door
oudere boeren zo gezegd); prudstu.ðl; har.ñ;
kitat; flintor
22. *de ke:rdl hetst he:la vræt - of ve:rlt in*
ðstju.ðr br.ðxt // fji.ðtsja = vechten //
23. *Indlu.ðn l̄tfrei vst ð. ðda skipm slo:pa*
24. *hei:het ðz. ñk ke.ðr mb̄it fñnnhun h.ð.ðn*
25. *jau:mistva, bre:da stj:rn: - bre:da - da*
bre:sta
26. *dat stont be:lt stj:it ðr net me.ðr*
27. *diman hetn libm ðkampri:s - of*
anhe.ðr en e.ñtjø libm - of ðkabsl upm
se.ðr hula
28. *da dy:val ik net inhe:mal bl̄ð.ðn*
29. *me:star hetme: ða skua, lbe.ðn ne: se:*
vest
30. *Ikm dxs net kuma fuadstrik kle.ðr bin*
31. *da bargen mer:ð grar: X t̄mu.ðl int drayn*
32. *hei:kinet ne: i s̄vñk vant hei:het*
pininake:l
33. *set ðxð stok inbi.ðzam*
34. *me: ke: galja dv.ðt nu.ðt mc.ðr*
35. *he: - rkha, ol tvar ke: ðr v. ñdi rym*
36. *di par. ðknonet rip va:ntepitn binsvit*
37. *ðbint lu.ðn in (weiland) - of ðbint falt in*
(niet voor boerewerk, maar op jacht lv.) - of
ðbint lu.ðn ta.ð (bouw)
38. *sa het e.ðt me: har.ñ vmat jilt opakreion*
39. *hei: sel tñr. ðt fi.ðr bryga*
40. *so IZda helt fona molks hvitrekks*
41. *da mð.ðt ma:t fuas si:vi: fupkuma*
// biskemya = beschermen ongebruikelijk //
42. *tz. ðn "vdlak vma: ñitsarma: t̄ swem:*
43. *hei:het hei:l vst ðma:pm - of groffer: hetn*
grats bek vndst ðr sa: sterh is

44. veim'ut or da helt fan he en jem da
 ?v. da helt
 45. helpot e. v'm vmdst ledikant op latijn
 // b.e. st (ligt in 't ledikant) - bestste. (ingeboekt)
 46. ystima'man i'sar fet oxä stark
 47. sa he wede vist offista sprinjtu
 48. da tymor'n sil da te. om intysja
 49. dvodstfistar e. st stixt
 50. da klok biginta li. o'dn fuar da pre:k
 51. spre:i - kikatdrii // Tu. vormen voor uitspreiden,
uitbreiden niet gebr.; wel st d'haarp breit
himyt - skitbutss - stront butss (door
hoeien achtergelaten mest) - bij opgebrachte
mest, eerst ytsmita dan doyslyxtsja
 52. dat mëska het at hi. ar ek o. knips latn
 53. sin hait het m sa:zj. o. neri skua. la ge. ö
 latn
 54. ik het m o. ret vmsar let no be:teret
 lv. ös (te gaan niet vertaald)
 55. fe. o. los hakken: sjixt mä ji net fuls
 56. stjrn: potn binneks - of ne. st vnx
 // kph: los potn (grijs met blauw)
 57. o. van // ha:t:t // karxal // hntste:// da
 tanya stjrtina hukell
 58. imar:t istnox te k. o. t vmta ke. o. tsan
 59. di kes j'sutn gu:t g'xit no. - of ejxtat
 gu:t net // helder te sterk voor kaarslicht//
 60. hei lu. kta dat hinder o. na stnt
 61. du kaxm: jrmjir ola jirr'nm ei da meks
 62. dumani se. o. da he. o. is fulmar: kt
 63. do. u se. o. xst mi vol ma. do. " sa:st gji
 stvment
 64. da sveletsjus kuma bin: kuat vdz
 65. sist - of g'irst just net fu:tdam:
 66. me. : se. e. k gra: (N) tsis (zowel voor vrouw.
als voor meerw.)
 67. si matar iskapt - of istrikyn
68. thetn va:rma deri vest en tixn saxta jun
 69. dat funkjor int up ble. öta fuvtu
 70. da' sitn shuur - of ba'st indi kma
 71. ik vu dots pastn bri. öf broxt
 72. ik he pinint hart - of in eigener idioom
 the le. öst fant hart
 73. suka dwa. skpm kryk net me. umge. ön
 74. neri kufjadrinken sta. ö deithindar
 fuar da neis karr
 75. snt fns mu. ön sl bink usktku. ötsix
 76. da so. ön fns a ko. anoy hetek soldat: tvest
 77. vist gj'i va:zma, krt ca vanon/pilombo: x//
 78. di tv. ötñ he(v)a latys d'uan:
 79. ik yodar gj'i vlt fcn
 80. st bentsja wji? ol de. fuardat öt do: pt
 vats tu
 81. sin e. ör mriina en hei trjene. ögat
 82. haak far mka izmer: öt urekane. öbusk
 ta. gunen vmtua. mba: anta sikjan
 83. da mist n trim yz a yedzr
 84. hei set ayke: lop frys velt - of fryske isar
 85. st v. o. da mëskan um v. o. ne. a. tare. ö den-
 of o. ön ergöz vmta re. ödan ökumjelt
 86. se bñ fale: gä fano to. öst // mula - dru x//
 87. di ver. ötint me. am buxt - dat ikn he. ö
 umve. ö // j'ix lv. ös //
 88. ik he fuardatitsa jvna antrum me. num.
 89. da buk is smu. öt inamboda kua. sta-
 of öt kua. sta. öla (danzer nog brood
aan de horst ook)
 90. si li. ötysja wi. öt net la. mat v. v. öl
 eigener hei het v. v. a. : zjx sun: mat vi. ö
 net lan
 91. intskar. öt istnox öt be. östa
 92. öskntar mat ak sjita kma // mikol
 93. sjagras of eigener: mat stasjen öt min
 hu. öt ek fina kist

94. ik vit net ve kamsik ja mart
ve i he barkt
95. dykusta - of afresa helder ik be.ost fuaro
bi.ost
96. ik must vksablu.øt drinna umvante
sterkijn
97. ik sel e.osta koe. i l int butys heyo.
98. mimtru.ør vji vrx
99. da molksytatax het n grata kito
100. di supra ist in ë su:r - Itjura mda mre
vrum
101. wee sun: di pnt in mu.øra folsmitsa kina
102. olar folt ne.øt upm tase: zr
103. hei kumt no.øt (n.t) ë manytalet
104. in itari ly a bnder bergen olt ff u.r spoejo
|| spoejo (de jongen spuwt de ander en't gezicht
ook voor overgeven) - fliphjo (van het pruimen)
flibjo (het kind kurkt) - kua+yjo (als ordinaire
gevoeld voor overgeven) ||
105. dr.øt stou dcrp trjows
106. ka wijsam (= Winsum) ix ë strk fons bre.øga fe.øn
107. dou ma.øt as huma umys fr.øla ta basjen
|| va pabjeri (= keuken) da jera, pels ||
108. hei is fom bolzat (= Bolsward) kum: mer
en dika dø.øg me.øj ilt || grotu (= dik) ||
109. di do.ør is fom bø.øk hoktut marka
110. entroude frau - of entrouk vi:f (niet
denigerend geacht door deman; de vrouw
lyke p.p. stemt slechts aarzelend toe) ma.øt
na.øj kina
111. ik he jir ge.øs sijda ma.øt si.ød do:øla
net
112. da brauwer se.øt etixnox adju:r umta
brunnen
113. barka - ik barka - dou barkst - jo barka - hei
barkt - barkt hei - barkor - vei barka - ik barkta -
doubarksta - jo barkta - hei barkta - vei barkta -
114. bi.øda - ik bi.ør - dou bi.øst - jo bi.øda - hei
bi.øt - vei bi.øda - bi.øda vei - ik be.ør - ikha v
be.øn - be.øronseick (opm.: intervocalisch
lijkt de [d] veel op een [r])
115. tizøtitsen matr hei iz gu.øt
116. do.øt kist jir upameerk ar.øjjan ke.øyo
117. hei het sain hei suwumeitinko
118. ola far.øm se.ø dater galik hi
119. dcr win: fi:f pri:zr
120. under di ika be.øm lait at ful ikols - of:
le:zø gu.øz vat ikols
121. itvetar ist sjint si.ødan v.øn - at si.øat ol
of tiz v.øna su.øt
122. dt he.øt iz nox gri:z - tiznox matkrekt
me.ønt
123. marjune:zø vat marka ma.øt ge:l fun
ana.ø || dj e.øra (= dooier) ||
124. dot byemka silde net be.øst gru:jo kina
125. dumone het lekra vin
126. yz.ø.øthu:ziz.ø.øbar:nt
127. da molka spoe:tat aho.u yla?u:øren
128. da kostor li.øtaksk - ykrys - krysñ
129. da jerman fonskr.øda lugz under at
gevixt
130. datvar dytsas kvar:m: but n du.ør
131. sa hevm bunt mblsu slain - of slaint
(jonger)
132. da sjy iz vrtin - of skrat:l (volgens de
vrouwelijke p.p. beter dan tin) || flntzaga
marka ||
133. da la:tñ park smi:ø
134. tizø skuft lin dat ik di sju.on he || i vax ||
(irritheit wordt als taboe beschouwd)
135. bolzat (= Bolsward) idøse lba ste.øt net me.ør
136. dva:n - ik dv(x) - ik du:xat - dou du:kstat -
joudaga - hei du:xt - vei du:ga - jindu:ga -

136. *sei dugs* - *ik di.ə. dow dist - of dou di.əst - jo din: st - hei di.ət - *we di.ən: st - jim di.ən: - sei din: st - di.ə rk̄st - didarstmar din: Zet mar (de vrouwel. p.p. sprak de verl. tijd steeds met diphong)**
137. *do:pə - do:pjark - do:pblekij - da:soldat:ən*
138. *teskis - hei teskat - hei teska - hei het tschan*
139. *bina - ik bin - dou b̄st - jo bina - hei bint - hei bina - jim bina - sei bina - bintar - bunder - ik hev bun⁽⁶⁾*

140. lokale landmaten: posmo.ət (pondemaat - 363/4 are) - me.ət (daagse me.ət me.ənd: per dag een me.ət maaien) - māat, rgm (door oudere boeren nog gebr.) - ruoda (nog gebr. op de volkstuintjes)
141. lokale waternamen: fe.ət - sle.ət - gre.əft - vpfjetn (opvaarten) - mol'cōr (molentocht) - lat: cjo (brede ondiepe greppel) - Eigennamen: da laanja dat: m - d əd.ət me.ər (grenscheiding tussen Gribenjen)

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is Spn̄sm

De inwoners heten: spn̄names

Hun bijnaam is: smv.ərpdtñ (vet-potten)

O aantal inwoners op 1 Jan. 1950: 375.

Taaltoestand. De voornaamste buurten zijn: grnts buurn - ltsa buurn - met tipolste: X (tip-steeg) - da p.əls - dynterpm - bvnktv̄st (Bonkuerd) - svaxl̄m (Kwachum). Geen plaatselijke dialectverschillen; allen spreken plaatsel. dial. met uitz van politiebeamte en onderwijzers. In het publ. leven spreekt men sedert de laatste jaren in hoofdzaak plaatsel. dial., nu en dan een Friese kerkdienst onder leiding van de pastor loci. Enkele arbeiders werken in Winsum (landb. ind.), geen arbeiders uit de omgeving komen hier werken. Elke k. plaatsoen: Leeuwarden en Sneek. winplaatsen: Leeuwarden, Bolswarden Franeker.

Zegslieden: 1. Jorrit Johans Jorritsma; 66 j.; geb. te Egmond; ex-bakker; sedert 1941 hier woonachtig; v. van Wolsum, M. van Egmond; spreekt steeds dialect.

2. Jantje Jacobs van der Hee; 62 j.; geb. te Kuboard (Kuboard); werkt in de huishouding; woont hier sedert 1941; v. en M. van Kuboard; spreekt steeds dialect.

Kuboard en Egmond hebben met Spn̄sm hetzelfde dialect.